

- vooruitzichten lessen online/lokaal
- inhoudelijk:

<	december 2020							>
	M	D	W	D	V	Z	Z	
49	30	1	2	3	4	5	6	
50	7	8	9	10	11	12	13	
51	14	15	16	17	18	19	20	
52	21	22	23	24	25	26	27	
53	28	29	30	31	1	2	3	
	1	4	5	6	7	8	9	10

- DIS2
 - practica: verschijnselen, diagnostiek, casussen, klinische praktijkervaring, literatuurstudie
 - therapie (kleuters)
- toestemming (GDPR): vorming declareren, kerst

CLOOS Opleiding Specialisatie Stotteren

Diagnostiek 2

dr. Ronny Boey

Inleiding

- Begrippen: opinie, attitude, spreekattitude
- Vragenlijsten voor stotteren:
 - SSRSS (Speech Situation Rating Sheet for Stutterers)
 - OASES (Overall Assessment of Severity of Stuttering)
- Proeven en/of tests
 - SAP (Spreekattitudeproef)
 - CATd (Communication Attitude Test - Dutch)
 - S-schaal van Erickson
 - PRCA en PRPSA (spreekvrees)

SSRSS: Speech Situation Rating Sheet for Stutterers (Shumak, 1955)

Shumak, I. C. (1955). A speech situation rating sheet for stutterers. In W. Johnson (Ed.), *Stuttering in children and adults: thirty years of research at the university of Iowa*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Bastijns & Lambers.(1976) A speech situation rating sheet for stutterers. In W. Johnson (Ed.), *Stuttering in children and adults: thirty years of research at the university of Iowa*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

OASES: Yarrus, Quesal (2006)

Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering

Engels - Spaans - Nederlands
(OASES Dutch)

Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering – School-Age (OASES-S)

(For Children Ages 7 to 12 – DRAFT May 17, 2007)

Name: _____ Age/Grade: _____ Sex: M F Date: _____

Instructions. This form includes four sets of questions that ask about your speech. For each item, please circle the number that applies to you. If you do not understand an item, you may ask for help from your speech teacher. You may also skip items if they do not apply to you.

Section I: General Information about Your Speech

A. General information about your speech	Always	Sometimes	Never		
1. How often can you talk fluently (without stuttering)?	1	2	3	4	5
2. How often does your speech sound “natural” to you (like the speech of other kids in your class)?	1	2	3	4	5
3. How often do you use the techniques or strategies you learned in speech therapy?	1	2	3	4	5
4. How often do you say exactly what you want to say even if you think you might stutter on a word?	1	2	3	4	5

B. How much do you <i>know</i> about...?	A Lot		Some	Nothing	
1. Stuttering in general	1	2	3	4	5
2. What helps people stutter <i>less</i> often	1	2	3	4	5
3. What makes people stutter <i>more</i> often	1	2	3	4	5
4. What happens in your mouth when you stutter	1	2	3	4	5
5. Ways to help people who stutter (e.g., speech therapy)	1	2	3	4	5
6. Support/self-help groups for kids who stutter (i.e., groups for kids who stutter to get together and talk about their speech)	1	2	3	4	5

C. In general, how do you <u>feel</u> about...?	Very Good	Good	Okay	Bad	Very Bad
1. Your speech overall	1	2	3	4	5
2. How well you can <i>get your point across</i> to other people (i.e., tell people what you want to tell them)	1	2	3	4	5
3. How well you talk with other people in general	1	2	3	4	5
4. The way you <i>sound</i> when you talk	1	2	3	4	5
5. The therapy you are in now (if you are in therapy)	1	2	3	4	5
6. What you have <i>learned</i> in speech therapy	1	2	3	4	5
7. How well you can <i>use</i> what you learned in therapy	1	2	3	4	5
8. Being a kid who stutters	1	2	3	4	5
9. Being <i>called</i> a kid who stutters by other people	1	2	3	4	5
10. Support/self-help groups for kids who stutter (i.e., groups for kids who stutter to get together and talk about their speech)	1	2	3	4	5

Yarrus, Coleman, Quesal (2007)

Copyright © 2007 All Rights Reserved

Yaruss, J. S., & Quesal, R.W. (2004). Stuttering and the international classification of functioning, disability, and health (ICF): An update. *Journal of Communication Disorders*, 37(1), 35–52.

Yaruss, S.J. & Quesal, R.W. (2006) Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering (OASES): Documenting multiple outcomes in stuttering treatment. *Journal of Fluency Disorders* (31), 90-115.

Koedoot, C., Versteegh, M. & Yaruss, S. J. (2011) Psychometric evaluation of the Dutch translation of the Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering for adults (OASES-A-D). *Journal of Fluency Disorders* (36), 222-230.

Uitgangspunt OASES

- ICF-model
- doelstelling om levenskwaliteit te meten voor stotteren
- oorspronkelijke versie voor volwassenen
- nadien analoge versies voor kinderen en tieners

Constructie

- versie voor volwassenen (Yarrus & Quesal 2006)
- 4 delen met vragen (totaal 100 items)
 - algemene informatie (20 items)
 - reacties op stotteren (30 items)
 - communicatie in dagelijkse omstandigheden (25 items)
 - levenskwaliteit (25 items)
- antwoorden met 5-punt-schalen

- Antwoorden met gebruik van semantische differentiaal bijvoorbeeld:

nooit - zelden - soms - dikwijls - altijd

helemaal niet akkoord - niet akkoord - neutraal - akkoord - helemaal akkoord

helemaal niet - een beetje - wel wat - veel - volledig

helemaal niet moeilijk - niet zo moeilijk - een beetje moeilijk - zeer moeilijk - uiterst moeilijk

- Elk deel levert op:
 - een score (som van de schaalpunten)
 - het aantal ingevulde items
 - het mogelijk maximum (= aantal ingevulde items maal 5)
 - een impact score en een impact classificatie

- Berekening van de impact score **per deel**:

$$\frac{\text{som van de scores van een deel} * 100}{\text{mogelijk maximum}}$$

- Berekening van de **totale impact score**:

$$\frac{\text{som van de scores van alle 4 delen} * 100}{\text{mogelijk maximum}}$$

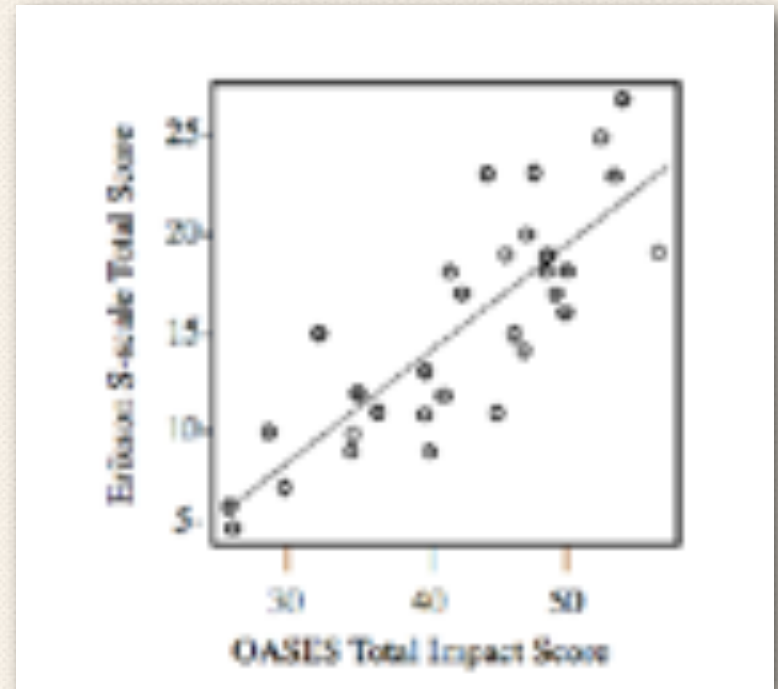
- Bepalen van een impact classificatie (per deel en voor het totaal)

Impact classificatie	Impact score
licht	20.0 - 29.9
licht-middelmatig	30.0 - 44.9
middelmatig	45.0 - 59.9
middelmatig-ernstig	60.0 - 74.9
ernstig	75.0 - 100.0

- Bedenkingen:

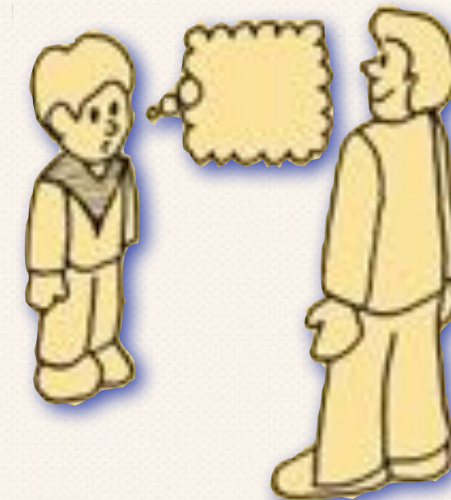
- impactscores neigen tot clustering beneden 'ernstig'
- twijfel of dit een indicator is voor de impact van stotteren op levenskwaliteit
- correleert zeer sterk met S-schaal ($r = 0.83$) (Boey, 2008)

Spreekattitudeproef - SAP

- constructie o.l.v. Stes & Boey (eindwerken: zie verder)
- klinisch-wetenschappelijke studies en klinisch gebruik (Boey)

Doel en doelgroep

- Het doel is het meten van opvattingen over spreeksituaties bij jonge kinderen vanaf 5 jaar (tot ongeveer 9 jaar).
- Er zijn verschillende versies van de proef: een oorspronkelijke versie en licht gewijzigde versies.
 - Verbist (1988) en Schillebeeckx (1989)
 - Ferlue, Leonard en Tinlot (1996)
 - Houfflijn, Maas-Houtekamer, Van Houcke (1999)

Referenties

Verbist, V. (1988) Onderzoek naar de invloed van de leeftijd en het geslacht op de cognities t.o.v. spreken (gemeten met de spreekattitudeproef) bij 80 niet stotterende kinderen tussen 5 en 8;11 jaar.

Antwerpen: KVH Scriptie

Peeters, H., Schillebeekx, S. (1989) De spreekattitudeproef. Onderzoek naar cognities, emoties en attitudes tegenover spreken bij stotterende en niet-stotterende kinderen tussen 5;4 een 9;2 jaar. Antwerpen: KVH Scriptie.

Ferleu, L. et al. (1996) Herwerking en normering van de spreekattitudeproef. Deel I: Onderzoek naar de invloed van leeftijd en geslacht op de uitslag van de SAP. Antwerpen: KVH Scriptie.

Tinlot, E. et al. (1996) Herwerking en normering van de spreekattitudeproef.
Deel 2: Normatieve gegevens. Antwerpen: KVH Scriptie.

Leonard, L. (1996) Herwerking en normering van de spreekattitudeproef.
Deel 3: betrouwbaarheid. Antwerpen: KVH Scriptie.

Houfflijn, N., Maas-Houtekamer, L., Van Houcke, K. (1999) Spreekattitudeproef.
Onderzoek naar de invloed van leeftijd, geslacht en regio op de spreekattitude
bij stotterende en niet-stotterende kinderen tussen 5;0 en 8;6 jaar.
Antwerpen: CIOOS vzw

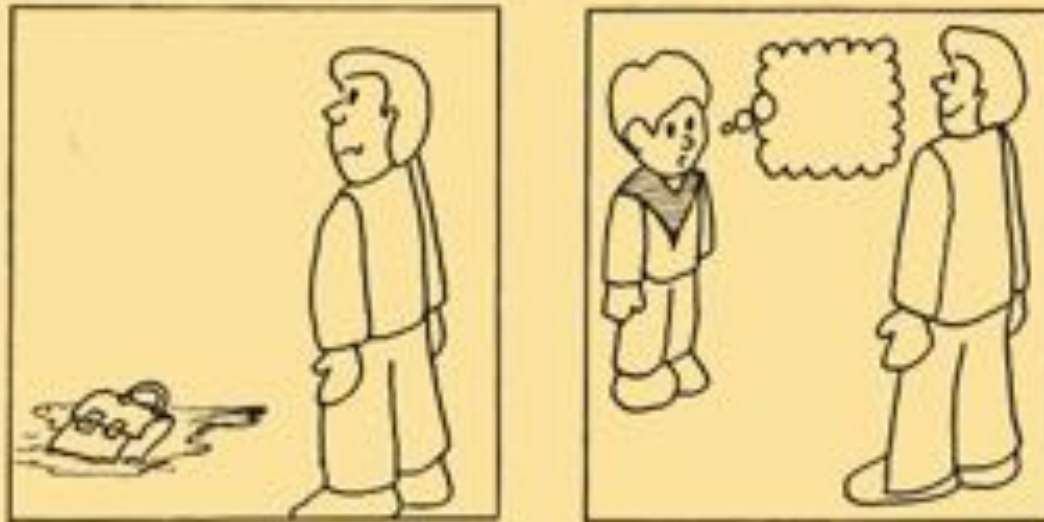

Constructie

- Er zijn 3 voorbeeld-items en 37 test-items. 32 items peilen naar opinies over spreesituaties 5 items peilen sociaal wenselijk antwoorden.
- De items die spreesituaties bevatten worden (door Bloodstein) als stresserend beschouwd voor communicatie:
 - aantal luisteraars, moeilijk te articuleren woorden, kritiek op het spreken, opmerkingen en uitgelachen worden, praten voor autoriteiten, prestatiedruk.

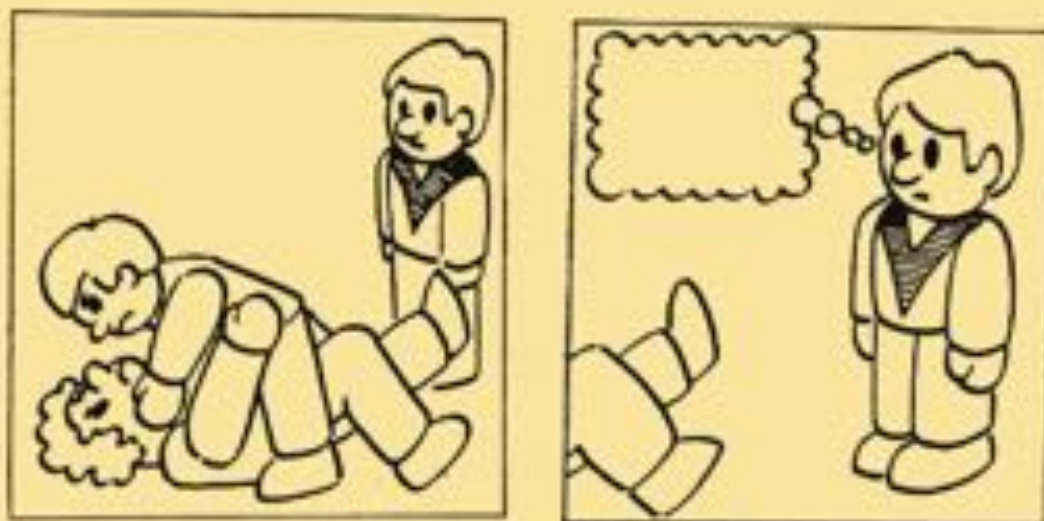

- De spreesituaties zijn afgebeeld door twee prenten per bladzijde.
- Het peilen van een opinie wordt ingeleid met een standaardtekst en er wordt een vraag gesteld.
- Zie voorbeelden hierna.

Item 3

Een vriendje (vriendinnetje), dat veel groter en sterker is dan jij, heeft je boekentas in een plas gegooid. Zou je tegen hem (haar) daarvan iets durven zeggen ?

Item 4

Twee vriendjes (vriendinnetjes) maken ruzie op de speelplaats. Maak jij soms ook ruzie met broertjes, zusjes of vriendjes (vriendinnetjes) ?

Item 5

Je oma komt op bezoek. Vertel jij dan van alles aan haar ?

- Alle items vergen een antwoord op een gestelde vraag in termen van ja of nee.
- De vragen bespelen de themata “zou je durven...”, “praat je graag of niet graag...”, “vind je vervelend of niet vervelend...”, “vind je gemakkelijk of niet gemakkelijk...”, ...
- Er is een antwoordformulier opgesteld waar de antwoorden op worden geregistreerd door middel van aankruisen wat er werd geantwoord ja of nee.
- Er is een sleutel voorzien om te ontsleutelen (transparant).

- Er gelden gewogen scores.
- Het principe van weging is dat een item dat het meest discrimineert tussen stotterende en niet-stotterende kinderen het meest punten krijgt (max. 10), en items die minder goed discrimineren minder punten krijgen (min. 2).
- Een antwoord wordt gescoord in de richting van “negatieve spreekattitude”. Er is een correctie doorgevoerd voor sociaal wenselijk antwoord van de stotterende kinderen als groep.
- De minimum totaalscore bedraagt 0, de maximum totaalscore 100.
- Als een item dat sociaal wenselijk antwoord peilt positief meet, dan krijgt dat een punt. De score voor sociale wenselijkheid bedraagt tussen 0 en 5.

Betrouwbaarheid

- Test-hertest bij $n = 16$ niet stotterende kinderen (8 jongens, 8 meisjes)
- Periode tussen test- en hertestconditie min. 1 maand
- $r_s = 0.66$

Validiteit

- Concurrent validiteit
- Extern criterium: scores op CATd
- 16 niet-stotterende kinderen (8 jongens, 8 meisjes)
- $r_s = 0.73$

Invloed variabelen

- (1) leeftijd en geslacht: geen invloed op de resultaten van stotterende kinderen
- (2) stotterende kinderen: zwak lineair verband met leeftijd en SAP totaalscore
- (3) stotterende kinderen hogere scores dan niet stotterende kinderen en ook meer sociaal wenselijk antwoorden

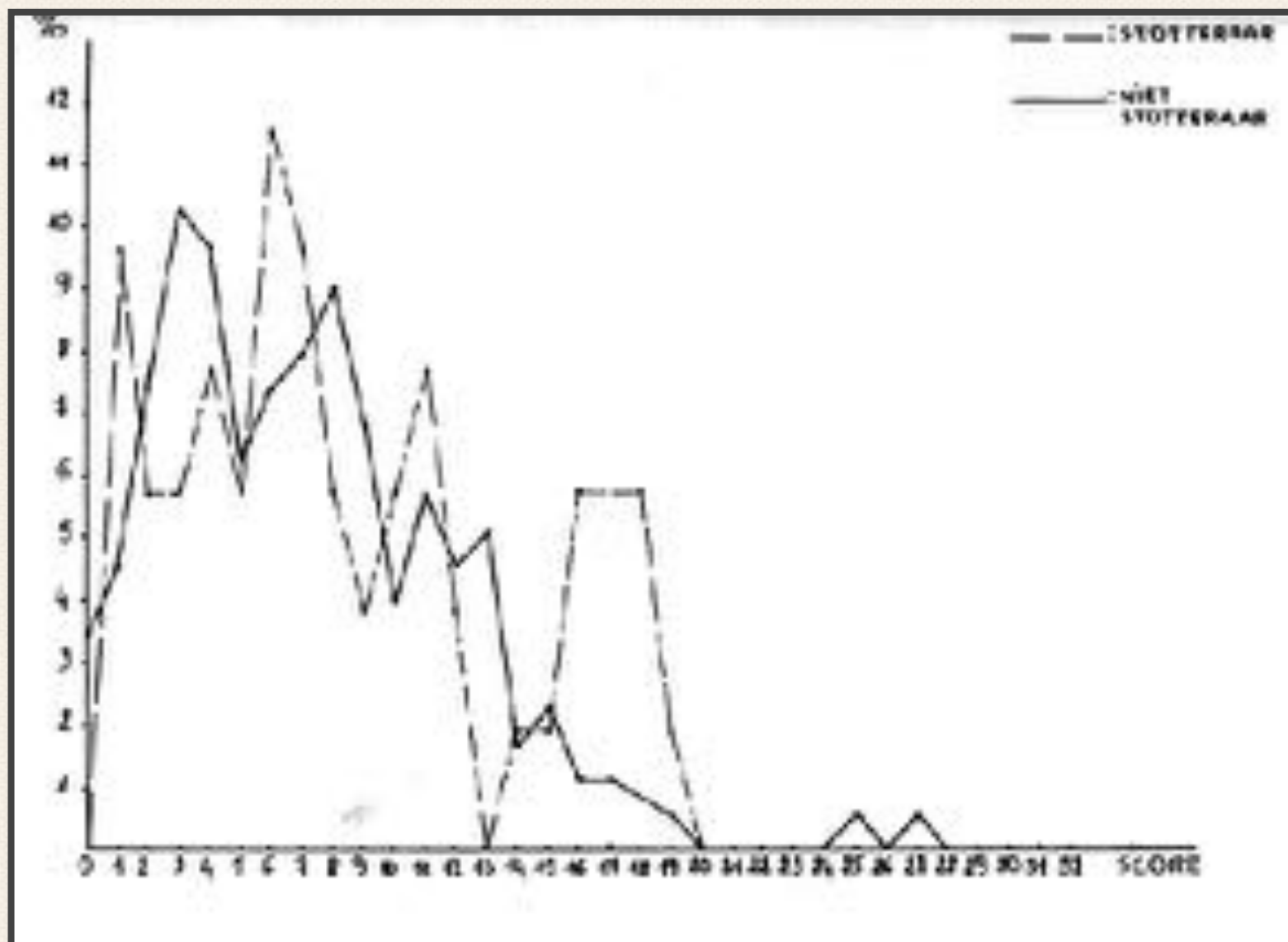
Opmerkingen

- Kan men een spreekattitude peilen bij kleuters ?
 - attitude nog in ontwikkeling
 - attitude peilen vergt zelfreflectie, introspectie (over onderwerpen: moeilijk uit te spreken, durven spreken, vervelend vinden...) ?
- Meet men niet ruimer dan spreekattitude ? Cfr. analyse van de items: assertiviteit, spreekangst, spreekvaardigheid, productiviteit...
- Hoe representatief zijn items voor de individuele en actuele leefwereld van een kleuter ?

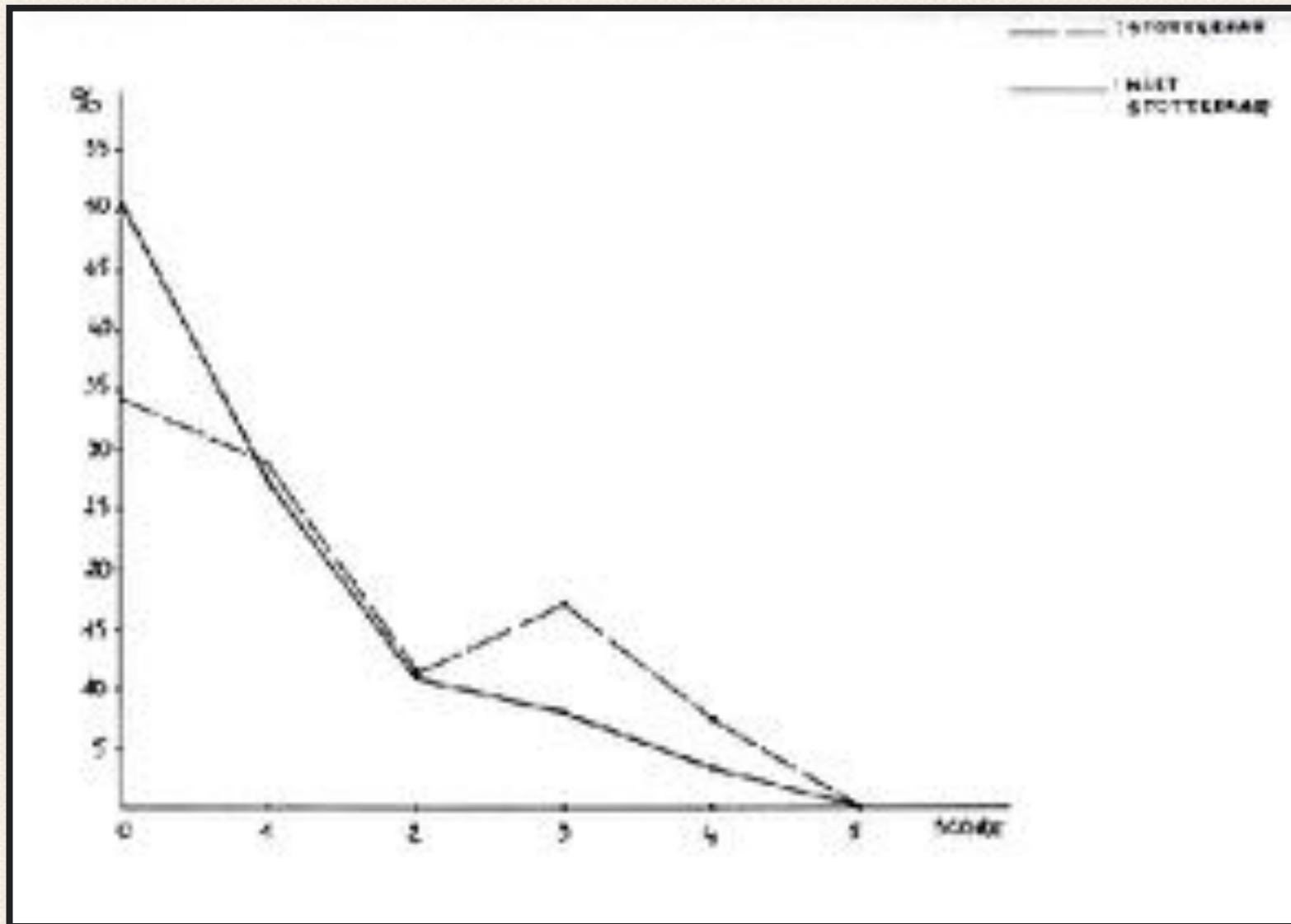

Opmerkingen

- Constructie van de proef
 - geen controle over interpretatie van de prenten
 - bias bij correctie van de scores voor sociaal wenselijk antwoorden ?
- Wat met de grote overlapping van scores tussen de groepen (stotteren versus niet stotteren, jongens versus meisjes) ?
 - gelet op gewogen scores
 - gelet op correctie voor sociale wenselijkheid gebaseerd op de resultaten van stotterende kinderen

totaalscore SAP

sociale wenselijkheidheidscore

Herwerking SAP

- ref. Ferleu, Leonard, Tinlot (1996)
- nieuwe tekeningen
- 400 niet-stotterende en 14 stotterende kinderen
- invloed van variabelen
 - leeftijd (5, 6, 7 en 8 jaar telkens 2x 50 kinderen)
 - geslacht (200 jongens, 200 meisjes)

Conclusies

- leeftijd en geslacht (en interactie) hebben geen significante invloed op totaalscores
- leeftijd heeft significante invloed op scores voor sociale wenselijkheid
- weinig variatie van resultaten tussen de groep stotterende en niet-stotterende kinderen

Herwerking SAP

- ref. Houfflijn, Maas-Houtekamer, Van Houcke (1999)
- 2 voorbeelditems, 28 items en 5 items over sociale wenselijkheid
- nieuwe tekeningen
- 280 niet-stotterende en 53 stotterende kinderen tussen 5;0 en 8;6 jaar
- invloed van variabelen
 - leeftijd (7 groepen per half jaar vanaf 5;0 jaar)
 - geslacht (jongens: NS 140 en S 35; meisjes NS 140 en S 18)
 - regio (Zuid-West-Nederland en Vlaanderen)

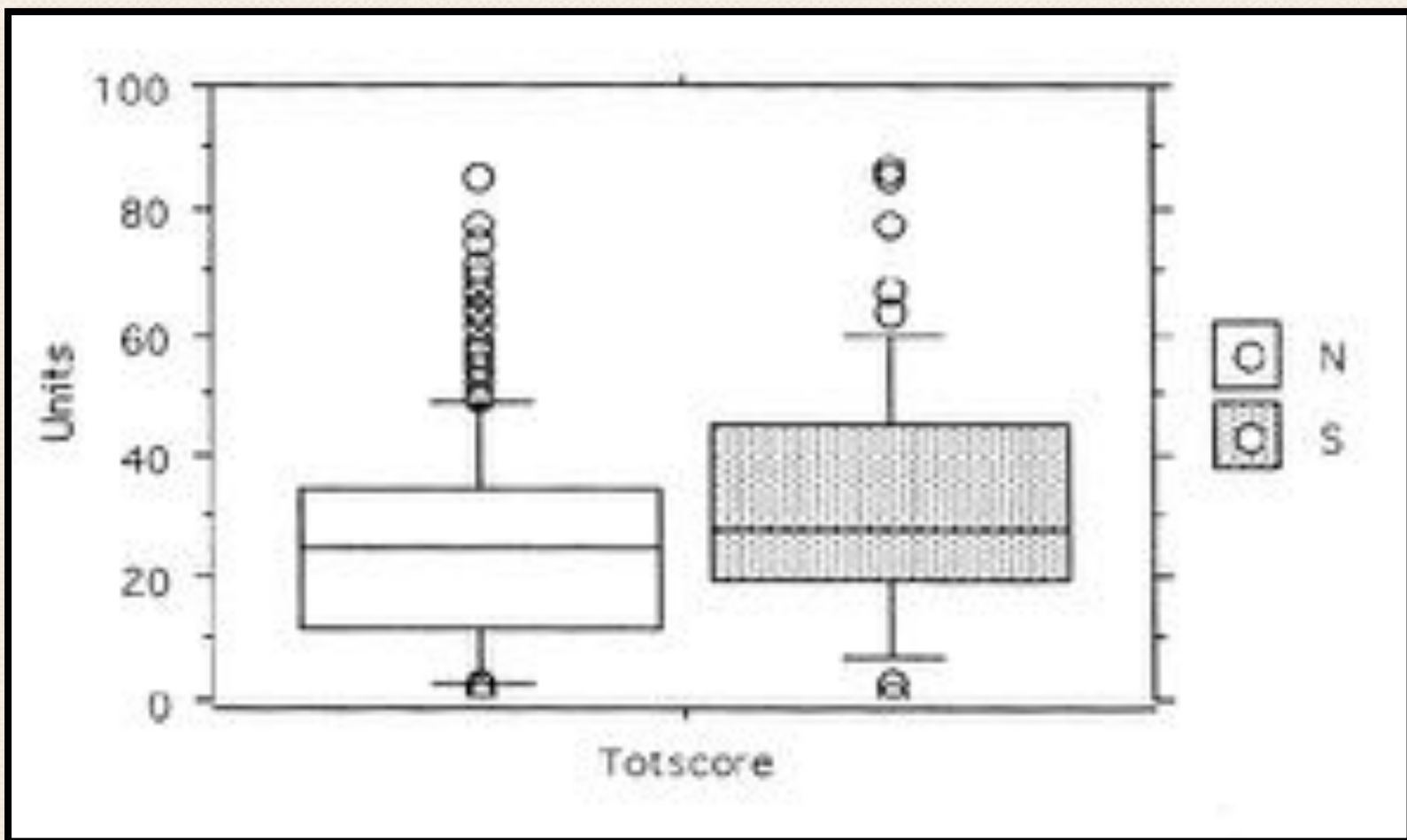

- **wijziging constructie (scoring)**

- gewogen scores: een voorbeeld:

Op item 23 reageerden 260 niet-stotterende kinderen NS (92,9%) en 46 stotterende S (86,8%) met "ja". In het totaal werd er door 306 van de proefpersonen op dit item met "ja" geantwoord. Het absolute verschil in procenten tussen de NS en S bedraagt 5,4%. Omdat 92,9% van de NS op dit item met "ja" antwoordt, stellen wij voor dat dit de positieve attitude vertolkt. Als op item 23 met "nee" geantwoord wordt, geeft dit een negatieve attitude aan. Item 23 krijgt hierdoor afgerond 4 punten."

- geen significante verschillen in antwoorden tussen S en NS (enkel voor item 3: "Je klasgenootjes lachen je uit. Ze vinden dat je niet duidelijk spreekt. Vind je dat erg?")

Slotbedenkingen

- constructie baseren op inhoudsvaliditeit (spreekattitude)
- premisse van meting: het voorkomen van een negatieve/positieve spreekattitude kan zowel bij stotterende als niet-stotterende kinderen
- gewogen scores niet baseren op de significantie van verschillen per item tussen niet-stotterende en stotterende kinderen
- doelgroep niet té jong nemen
- gebruik van huidige normen enkel als vergelijking

KiddyCAT

KIDDYCAT

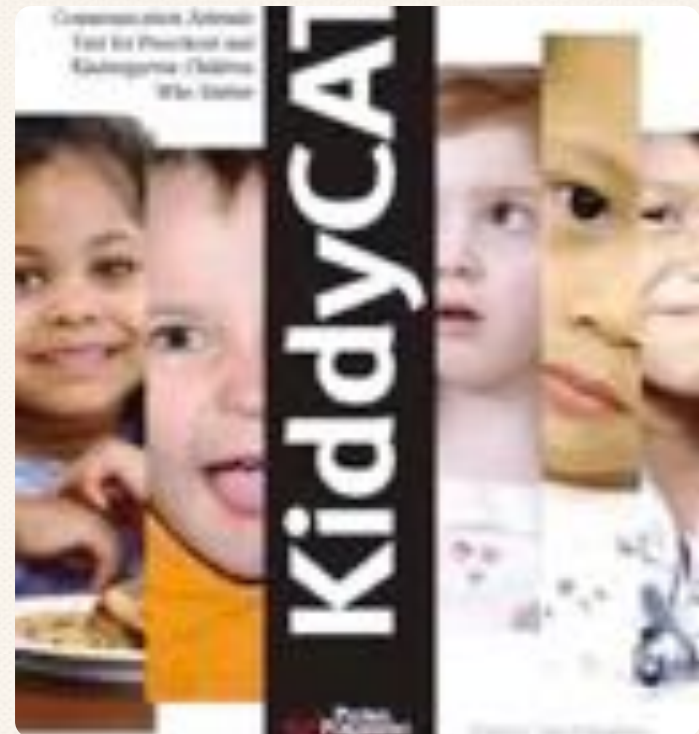
Communication Attitude Test for Preschool and Kindergarten Children who Stutter

Martine Vanryckeghem, Ph.D. and Gene J. Brutton[†], Ph.D.

Softcover: 8.5 X 11" (279x216mm).

ISBN 1-59756-117-7. US\$69.95 per set

Set includes Manual, Test Forms(50 copies), Scoring Key
Reorder sets of test sold separately.

Constructie

- 12 vragen over praten (goed, moeilijk, graag)
- te beantwoorden met 'Ja' of 'Neen'
- antwoordsleutel
- negatieve attitude krijgt score 1

Normering

- Normeringsgroep
 - representatieve proefgroep Vlaanderen en Nederland
 - 264 niet stotterende kleuters (gemiddeld 56 maanden oud; 131 jongens, 133 meisjes)
 - 249 stotterende kleuters (gemiddeld 54 maanden oud; 180 jongens, 69 meisjes)

Betrouwbaarheid

- Interne consistentie Cronach alfa = 0.70 NS en 0.75 S
- Test-hertestbetrouwbaarheid
 - n=42 S en n=34 NS
 - tussenperiode 7 tot 12 dagen
 - NS: $r = 0.67$ en S: $r = 0.90$

Validiteit

- geen criteriumvaliditeit mogelijk
- constructvaliditeit niet expliciet onderbouwd
- 'bruikbaar instrument om niet-stotterende van stotterende kleuters te onderscheiden'
- één onderliggende dimensie ('speech disruption') (Clark et al. 2012)

Bedenkingen

- korte vorm (cfr. ABVk kort)?
- voorwaarden: introspectie, zelfbeeld (representatie)?
- ethisch aspect?

Communication Attitude Test - Dutch (CATd)

De Nil, L., Brutten, G. (1986) Stutters and non-stutterers a preliminary investigation of childrens' speech-associated attitudes. Tijdschrift voor Logopedie en Audiologie, 16, 85-92.

De Nil, L.F., Brutten, G.J. (1991) Speech-Associated Attitudes of Stuttering and Non-Stuttering Children. Journal of Speech and Hearing Research (34), 2, 60-66.

Vanryckeghem, M., Brutten, G. (1992) The Communication Attitude Test A test-retest reliability investigation. Journal of Fluency Disorders, 17, 177-190.

Constructie

- Doelstelling is het meten van spreekattitude bij jonge kinderen (7 - 13 jaar)
- Er zijn 35 items. De items peilen naar opinies over het spreken van wie invult.
- De test kan schriftelijk worden ingevuld ("paper en pencil") of de items worden (best) voorgelezen.
- De items bevatten stellingen over spreken in termen van positieve of negatieve opinies (goed / niet goed, moeilijk / gemakkelijk...).

- De antwoorden worden gegeven als “waar” of “niet waar”.
- Alle items vergen een antwoord op een gestelde vraag in termen van ja of nee.
- De vragen bespelen de themata “zou je durven...”, “praat je graag of niet graag”, “vind je vervelend of niet vervelend...”, “vind je gemakkelijk of niet gemakkelijk...”, ...
- Er is een antwoordformulier opgesteld waar de antwoorden op worden geregistreerd door middel van aankruisen wat er werd geantwoord ja of nee.
- Er is een sleutel voorzien om te ontsleutelen (transparant)

- Een antwoord dat een negatieve attitude vertegenwoordigt, krijgt score 1. Een antwoord dat een positieve attitude vertegenwoordigt krijgt score 0.
- Er is een sleutel op transparant. De zwarte stippen bedekken bepaalde antwoorden. De niet-bedekte kruisjes tel je. Maak het totaal daarvan.
- De minimum score bedraagt 0, de maximum score 35.
- Er zijn normtabellen voor verschillende leeftijdscategorieën vanaf 7 jaar.

CEREBRALNE NEUROZIJERENJE IZ OBLASTI

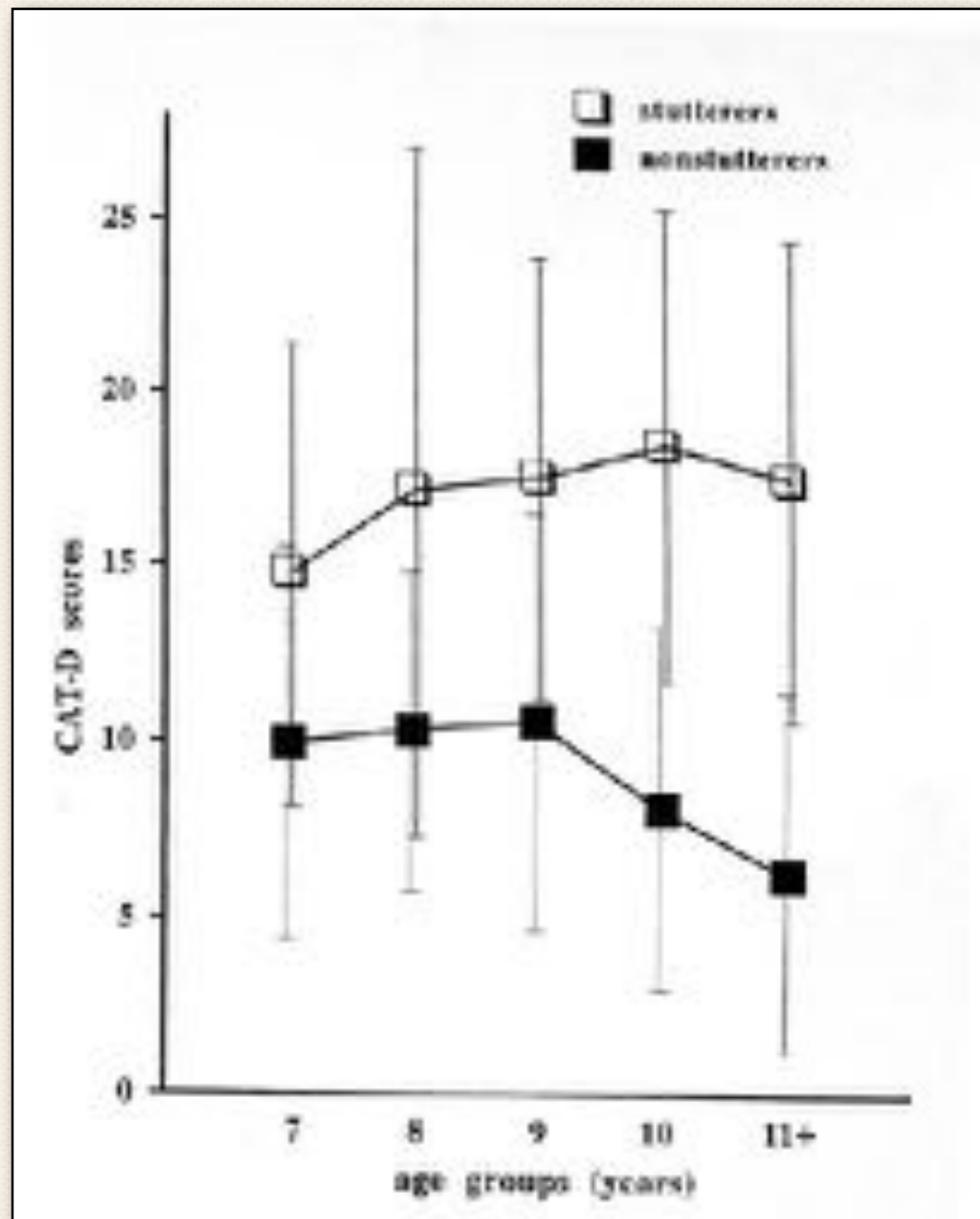
Lekcija: motorne funkcije, 26.10.2023.

NAZIV VEŠTAČENJA: _____ DNEVA: _____ GOD: _____
DATUM IZDAVANJA: _____ STR. 1 _____ STR. 2 _____
DOKUMENT: _____ STR. 1 _____

✓ **POVRATAK NA RANU** - ako je potrebno, treba ga izvesti na vreme, jer ako ne, može doći do nepovratnih posledica. Povratnik na ranu treba izvesti na vreme, jer ako ne, može doći do nepovratnih posledica. Povratnik na ranu treba izvesti na vreme, jer ako ne, može doći do nepovratnih posledica.

	NAZIV	REZULTAT
1. DOKAZATI POSTOJANJE:	☐	☐
2. JE LI POSTOJALO NEKO OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
3. DA LI JE POSTOJALO NEKO OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
4. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
5. JE LI POSTOJALO NEKO OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
6. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
7. DA LI JE POSTOJALO NEKO OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
8. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
9. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
10. JE LI POSTOJALO NEKO OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
11. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
12. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
13. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
14. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
15. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
16. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
17. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
18. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
19. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
20. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
21. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
22. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
23. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
24. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
25. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
26. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
27. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
28. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
29. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐
30. DOKAZATI POSTOJANJE NEKE OD NEDOSTATAKA U PRAKSI IZ OBLASTI MOTORNE FUNKCIJE?	☐	☐

Groep	n	M	SD
Stotteren			
7 jaar	24	14.79	6.62
8 jaar	13	17.23	9.86
9 jaar	10	17.60	6.35
10 jaar	9	18.56	6.80
11 jaar +	14	17.57	6.93
Niet-stotteren			
7 jaar	62	9.98	5.57
8 jaar	40	10.35	4.49
9 jaar	42	10.62	5.92
10 jaar	41	8.20	5.17
11 jaar +	86	6.34	5.12

De Nil & Brutten (1991)

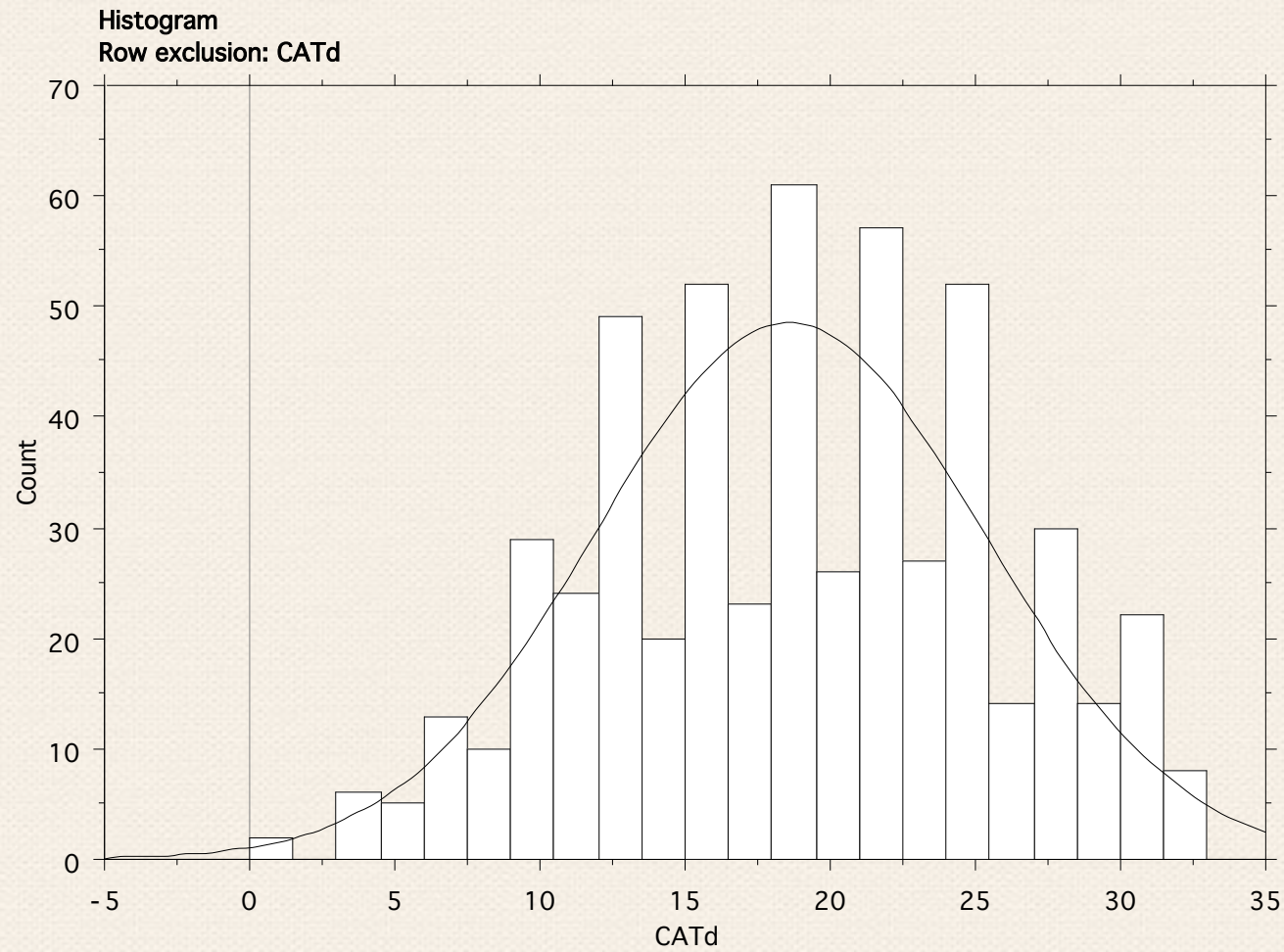
Groep	N	M	SD
Stotteren			
Male	63	15.95	7.28
Female	7	23.29	2.69
Total	70	16.69	7.29
Niet-stotteren			
Male	134	8.57	5.22
Female	137	8.85	5.84
Total	271	8.71	5.53

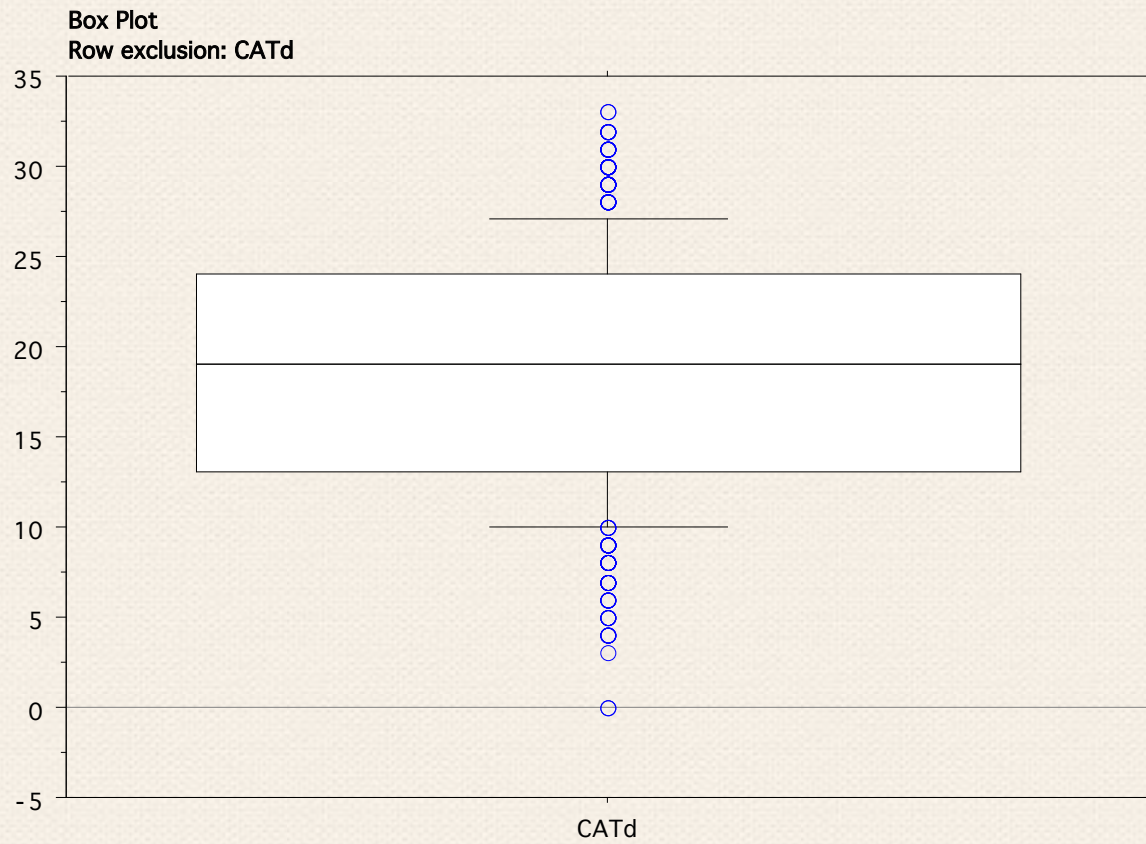

Opmerkingen

- De oorspronkelijke versie bevat nogal wat negaties in de formulering van items. In combinatie met de antwoorden “waar” en “niet waar” werkt dit verwarrend. (Cfr. Algemene Methodiek)
- Er is geen schaal die sociale wenselijk antwoorden peilt.
- Testeigenschappen zijn in beperkte mate bekend.
- Er is een grote overlapping van resultaten op de CATd tussen stotterende en niet stotterende kinderen.

CATd - CvSt Boey (2004) $n = 544$

CvSt Boey (2004)	totale groep	man	vr
---------------------	-----------------	-----	----

n	544	436	108
gemiddelde	18.6	18.4	19.6
SD	6.7	6.6	7.2
mediaan	19.0	19.0	20.5
MAD	5.0	5.0	5.5
modus	21	19	18

Opmerkingen

- De CATd laat wel toe om negatieve spreekattitude te onderscheiden van neutrale/positieve spreekattitude.
- De normering van de CAT (1991) is op een te gering aantal personen gebaseerd.
- Er bestaan verschillende versies:
 - CATd (1986), CAT (1991), updated CAT (1997)
 - CAT35-D2d (zie Vanryckeghem, Hylebos Brutten, Peleman, 2001): emotionele reactie op de items wordt bijgevraagd.
 - Versie in diverse talen (Kroatisch, Zweeds, Italiaans, Pakistaans etc)

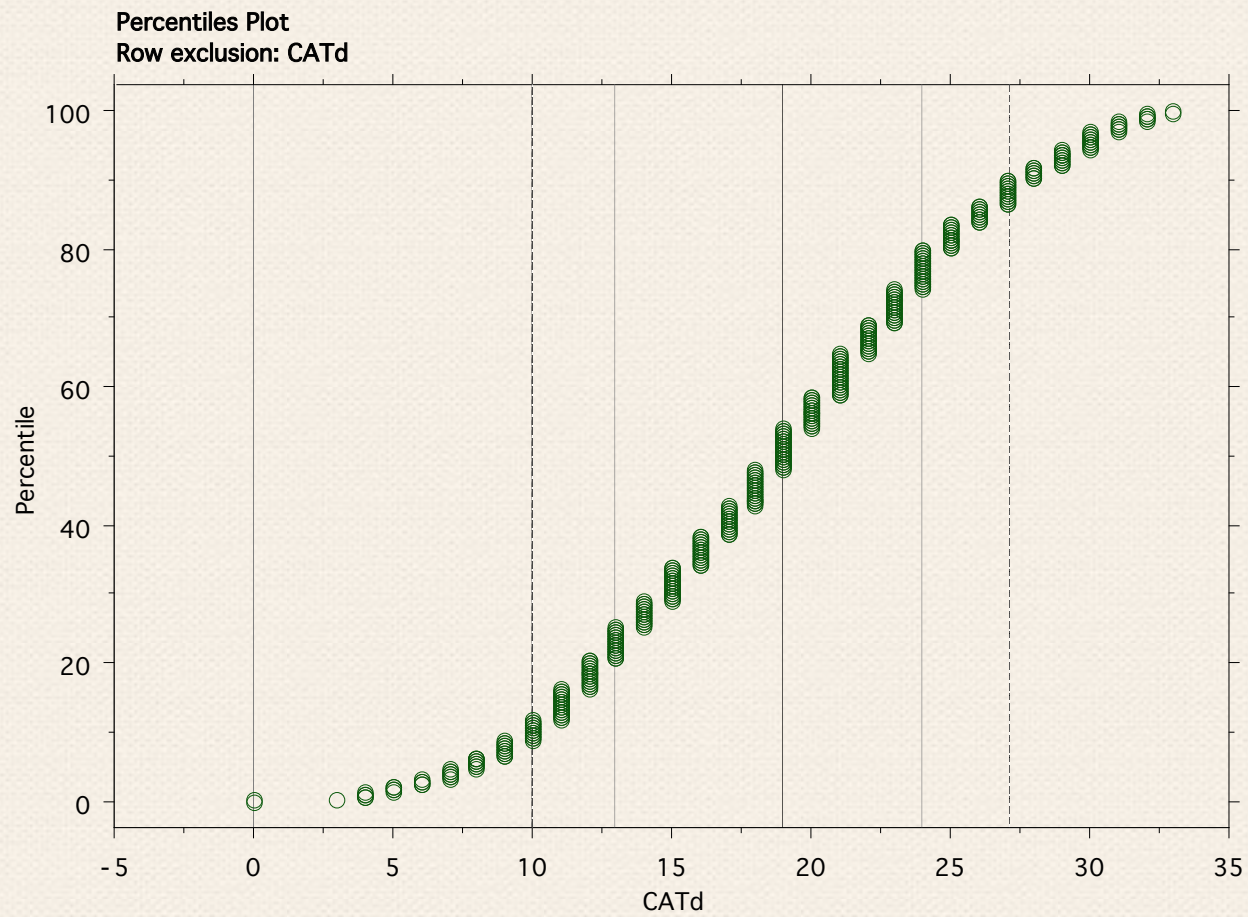
Klinisch gebruik

- Afname
- Instructie
- Registratie antwoorden
- Ontsleutelen
- Interpretatie (normtabellen)

Percentiles

Row exclusion: CATd

	CATd
10	10.000
25	13.000
50	19.000
75	24.000
90	27.100

S-schaal van Erickson

CIOOS (ed.) Attitudemeting bij stotteren.
Normering van de S-schaal in Vlaanderen.

Brochure (monokleur voorkaft en druk in zwart-wit 56 pagina's) met beschouwingen over attitude en stotteren, constructie van S-schaal en S-24, onderzoek i.v.m. betrouwbaarheid, validiteit en normen. Inleidende beschouwingen: stotteren en attitudes.

De S-schaal, S-24: onderzoek in Vlaanderen. Testformulieren. Sleutel. Normen.

Lees volgende uitspreken zorgvuldig. Beslis telkens of de uitspraak al dan niet op U van toepassing is. Als U vindt dat de uitspraak wel op U van toepassing is, zet dan een kruisje in het vakje onder **W** (WAAR). Als U vindt dat de uitspraak niet op U van toepassing is, dan zet U een kruisje in het vakje onder **O** (ONWAAR). Geef op elke uitspraak een antwoord, ook als U vindt dat een bepaalde vraag moeilijk te beantwoorden is.

Gegevens: M - V
CI 12-25 J - CI >25 J.
D1 - D2 - D3

	Score	Perc. B	Perc. NB
S-schaal			
824			

	W	O
1. Gewoonlijk heb ik het gevoel dat ik een gunstige indruk maak als ik aan het woord ben.	☐	☐
2. Ik heb er geen moeite mee om met belangrijke personen een gesprek te voeren.	☐	☐
3. Mijn grootste wens is dat ik beter zou kunnen praten.	☐	☐
4. Met redeneren bereik je niet veel.	☐	☐
5. Ik kan met bijna iedereen gemakkelijk praten.	☐	☐
6. Ik vind het niet moeilijk om naar mijn toehoorders te kijken als ik tot een groep spreek.	☐	☐
7. Ik voelde me vroeger op school altijd zeker van mezelf als ik voor de klas iets moest zeggen.	☐	☐
8. Het is moeilijk om met mensen als je leraar of je baas te praten.	☐	☐
9. Ik bevind me vaak in situaties waarin ik twee mensen aan mekaar moet voorstellen.	☐	☐
10. Ik kondig met plezier de spreker op een vergadering aan.	☐	☐
11. Ik heb me op school nooit vrijwillig gemeld voor een sprekebeurt in de klas.	☐	☐
12. Het idee alleen al om iets in het openbaar te moeten zeggen maakt me angstig.	☐	☐
13. Slechte woorden zijn moeilijker voor mij om uit te spreken dan andere.	☐	☐
14. Ik zou me liever niet aan een vreemde voorstellen.	☐	☐
15. Als ik met een toespreek begin vergect ik alles om mij heen.	☐	☐
16. Ik ben een gezelschapmens.	☐	☐
17. De mensen schrijven zich soms niet op hun plaats te zitten als ik voor ze	☐	☐
18. Ik stel bij groeps gesprekken dikwijls vragen.	☐	☐
19. Ik vind het makkelijk om mijn stem onder controle te houden als ik spreek.	☐	☐
20. Ik krijg het vaak ineens benauwd als ik plotseling iets moet zeggen.	☐	☐
21. Ik vind het niet erg om voor een groep te spreken.	☐	☐
22. Met mensen die jonger zijn dan ik praat ik het gemakkelijkst.	☐	☐
23. Ik spreek niet goed genoeg om het werk te doen wat ik werkelijk graag zou willen doen.	☐	☐
24. Mijn stem is piezestig en gemakkelijk om naar te luisteren.	☐	☐
25. Ik schaam me soms voor mijn manier van spreken.	☐	☐
26. Ik treed de meeste spreekgelegenheden met goed vertrouwen tegemoet.	☐	☐
27. Er zijn maar weinig mensen met wie ik makkelijk kan praten.	☐	☐
28. Ik spreek beter dan ik schrijf.	☐	☐
29. Mijn spraak is deeltje als altijd.	☐	☐
30. Ik wou dat het me niets kon schelen om met andere mensen te praten.	☐	☐
31. Het is moeilijker vragen te beantwoorden in de klas dan ze te stellen.	☐	☐
32. Ik voel me vaak nerveus als ik praat.	☐	☐
33. Op school vond ik het altijd erg moeilijk om voor de klas te praten.	☐	☐
34. Ik vind het moeilijk om een praatje te maken als ik nieuwe mensen ontmoet.	☐	☐
35. Ik moet vaak zoeken naar de woorden die ik wil zeggen.	☐	☐
36. Ik stel aardig wat vertrouwen in mijn spreekcapaciteiten.	☐	☐
37. Ik zou dat ik de dingen niet zo duidelijk	☐	☐

Erickson, R.L. (1969) Assessing communication attitudes among stutterers. *Journal of Speech and Hearing Research*, 12, 711-724.

Andrews, G., Cutler, J. (1974) Stuttering therapy the relation between changes in symptom level and attitudes. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 39, 312-319.

Janssen, P. (1985) *Gedragstherapie bij stotteren*. Utrecht/Antwerpen Bohn, Scheltema & Holkema, pp. 62-63, 177-178.

Jehle, P., Kiihn, T., and Renner, J. A. (1989) Einstellungen Stotternder und Nicht-Stotternder zur Kommunikation: Einige Ergebnisse aus der Anwendung der Skala "S24" von Erickson und Andrews/Cutler. *Sprachheilarbeit*, 34, 121-28.

Stes, R. (1999) *Attitudemeting bij stotteren*. Normering van de S-schaal in Vlaanderen. Antwerpen: CLOOS v.z.w

Boey, R. (2008) *Stuttering; Epidemiological and Phenomenological Study. Effects of a social cognitive behaviour therapy*. Doc. Diss. Antwerp: UA

Boey, R. (2009) *Hoe stotteren ontstaat en zich ontwikkelt*. Leuven: Acco

Constructie

- Doelstelling: het meten van spreekattitude bij volwassenen.
- Er zijn 39 items. De items peilen naar opinies over het spreken van wie invult.
- De test kan schriftelijk worden ingevuld ("paper en pencil") of de items worden (best) voorgelezen.
- De items bevatten stellingen over spreken in termen van positieve of negatieve opinies (goed / niet goed, moeilijk / gemakkelijk...).

- De antwoorden worden gegeven als “waar” of “niet waar”.
- Alle items vergen een antwoord op een gestelde vraag in termen van waar of niet waar.
- De vragen bespelen de themata ...
- Er is een antwoordformulier opgesteld waar de antwoorden op worden geregistreerd door middel van aankruisen wat er werd geantwoord.
- Er is een sleutel voorzien om te ontsleutelen (transparant). Dit kan voor de hele test (S) of voor een verkorte versie (S24).

- Een antwoord dat een negatieve attitude vertegenwoordigt, krijgt score 1. Een antwoord dat een positieve attitude vertegenwoordigt krijgt score 0.
- Er is een sleutel op transparant. De zwarte stippen bedekken bepaalde antwoorden. De niet-bedekte kruisjes tel je. Maak het totaal daarvan.
- De minimum score bedraagt 0, de maximum score 39.
- Er zijn normtabellen voor de leeftijdscategorieën jaar en >18 jaar.

Constructie

- periode 1985-88
 - onderzoeken over de constructie van de proef
 - het verkrijgen van normatieve gegevens bij een groep van niet-stotterende volwassen (18 jaar en ouder) gestratificeerd volgens milieu en geslacht.
 - Milieu staat voor opleidingsniveau.
 - Milieu I lager onderwijs voltooid
 - milieu II middelbaar onderwijs voltooid
 - milieu III hoger onderwijs voltooid (universitair, niet-universitair).

- Bij de groep van niet-stotterende sprekers verschillen de resultaten statistisch significant voor milieu en geslacht.
- Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe hoger de standaardnorm voor een gegeven score.
- De groep van vrouwelijke sprekers scoren een negatiever spreekattitude dan de groep van mannelijke sprekers.
- Vandaar de differentiatie in normtabellen.

- versie 1999
- gestratificeerd onderzoek (S-schaal en S24) voor variabelen:
 - stotteren versus niet-stotteren
 - geslacht (M/V)
 - leeftijd (12-16 jaar, 14-25 jaar, >25 jaar)
 - milieu (milieu 1, milieu 2, milieu 3)
 - 60 personen per cel; $n = 1524$
- klinische normen en normtabellen op basis van variantie-analyse en significante verschillen tussen stotteren en niet-stotteren, mannen en vrouwen, leeftijd (jongeren tot 25 jaar vs. volwassenen > 25 jaar).

- frequentieverdeling voor S-schaal en S24:
handleiding fig. 2 en fig. 3 p. 35
- grote overlapping van resultaten tussen stotteren en niet-stotteren
- trend meer negatieve attitudes bij een deel van de groep stotterende personen
- box plots in functie van geslacht en milieu:
handleiding fig. 4 p. 36:
- “outliers”
- grote overlapping

Betrouwbaarheid

- Split-half techniek (interne consistentie) even versus oneven items
- $r_s = 0.69$ à 0.74
- handleiding fig. 5 p. 41

Opmerkingen

- Moeilijke formulering van sommige items (probleem bij groep jongeren en milieu I).
- Er is geen schaal die sociale wenselijk antwoorden peilt.
- Er is een ruime overlapping van resultaten voor de verschillende onderzochte variabelen. Het gebruik van verschillende normtabellen kan op basis daarvan ter discussie worden gesteld.
- De S-schaal laat wel toe om een globale uitspraak te doen in termen van negatieve spreekattitude of positieve/neutrale spreekattitude.
- De S24 zou inboeten aan validiteit.